Rzekuń? „tam już nic nie ma”

Category: NEWS
written by Marek | 5 kwietnia 2026

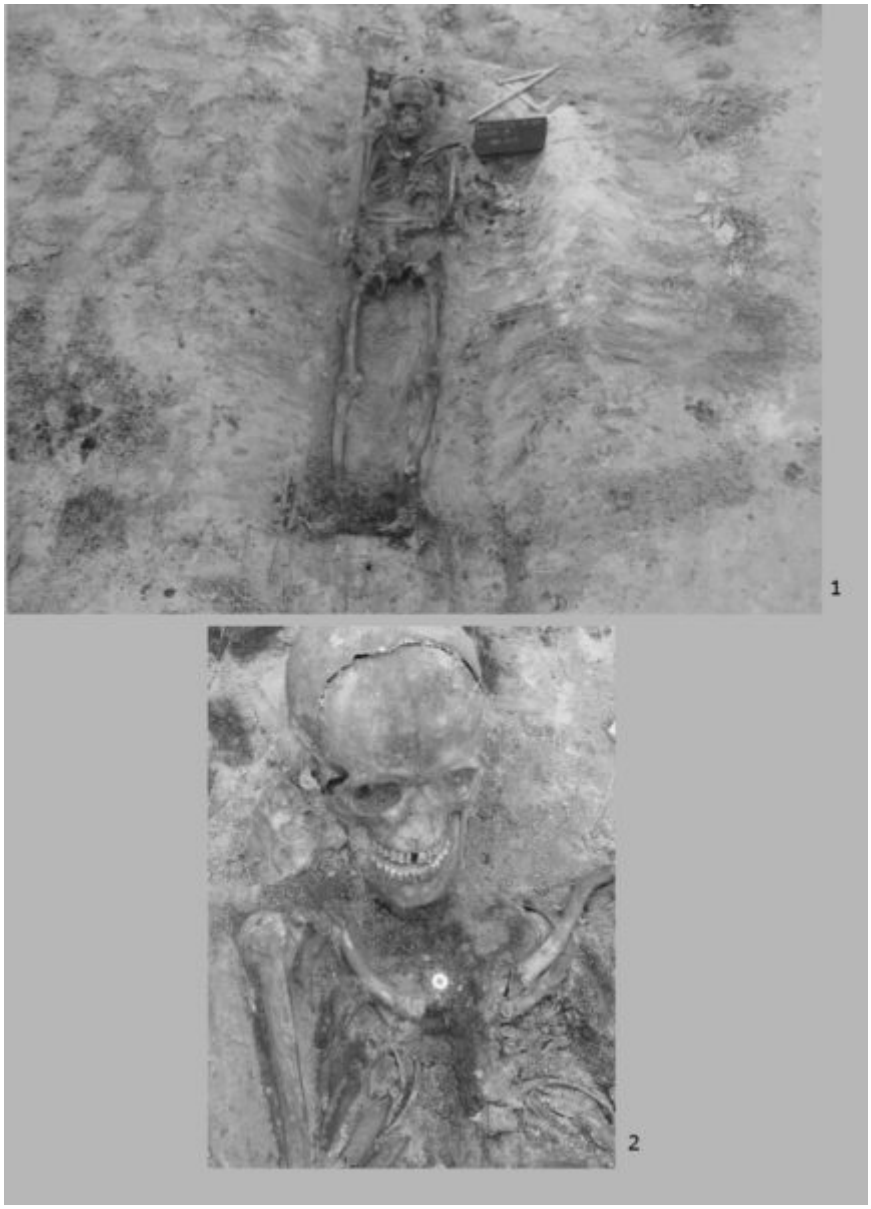

„Przypominajka dla głoszących hasło, że „tam już nic nie ma”. Teraz już nie w kontekście Rzekunia, gdyż tamtejszy cmentarz pozostał, ale generalnie ku przestrodze chętnym do budowania na cmentarzach historycznych.”

– pisze Małgorzata Karczewska na swojej tablicy fejsbukowej 4 kwietnia 2026 r.

Dla tych z Państwa, którzy choć trochę pamiętają (lub chcą pamiętać), że w tym miejscu nadal leżą nasi przodkowie.

4 kwietnia 2022 r. Pani Małgorzata pisała tak:

„Hospicjum na cmentarzu, część 3
„Czekając na decyzję Caritas Diecezji Łomżyńskiej, napiszę parę słów na temat wyobrażeń inwestorów planujących budowy na cmentarzach historycznych.

Głównym argumentem przy wyborze takiej działki pod inwestycję jest przekonanie, że „tam już nic nie ma", a te pozostałości, które ewentualnie się znajdzie, dyskretnie pochowa na cmentarzu. Tak też było w przypadku Rzekunia. Niestety, takie nie poparte wiedzą wyobrażenia nie zmienią rzeczywistości, która jest diametralnie inna. Szczątki ludzkie, dobrej jakości odzież grobowa, trumny i ich elementy w odpowiednich warunkach zachowują się bardzo długo.

Cmentarz w Rzekuniu został założony w 1413 roku. Niewyobrażalnie dawno. Może łatwiej osadzić to na osi czasu odwołując się do dobrze znanej daty: to było trzy lata po bitwie pod Grunwaldem! Przestano tutaj chować zmarłych w połowie XIX w. z powodu przepełnienia cmentarza. Grzebiąc zmarłych przez kilka stuleci na niewielkim terenie, groby wkopywano w kilku poziomach, coraz wyżej, tak, że najmłodsze były stosunkowo płytko. Przekonaliśmy się o tym podczas karczowania korzeni drzew i krzewów. Zniszczone wówczas pochówki były prawdopodobnie jednymi z najmłodszych na tym cmentarzu. Dodatkowo, podczas ewentualnych wykopalisk na rzekuńskim starym cmentarzu należy też oczekiwać reliktów pierwszego kościoła.

Wniosek z tego jest taki, że stary cmentarz w Rzekuniu jest niezwykle cennym zabytkiem archeologicznym, którego zachowanie powinno być priorytetem. Dodatkowo, współczesna doktryna konserwatorska mówi, żeby unikać badań archeologicznych w sytuacjach, w których nie jest to absolutnie niezbędne. Gdyby jednak doszło do prac wykopaliskowych, muszą one być przeprowadzone bardzo starannie, z rozbudowanym zakresem analiz specjalistycznych, które dostarczą wiedzy o dawnej społeczności Rzekunia i okolic. Nie można w takiej sytuacji ograniczyć się jedynie do „oczyszczenia działki ze szkieletów".

Na zdjęciach możecie zobaczyć, jak wygląda pod ziemią cmentarz

historyczny, który podobnie jak ten w Rzekuniu, przestał być użytkowany w połowie XIX w.

„Caritas Diecezji Łomżyńskiej, tego nie da się dyskretnie „zebrać do worka”!” – pisze dalej Pani Małgorzata.

1

2

1

2

BIAŁYSTOK 29
AR H15
GRÓB 222
223

1

2

1

2

Fotografie pochodzą z książki: M. Karczewska, M. Karczewski, Cmentarz ewangelicki przy ulicy Młynowej w Białymstoku. Tom I. Historia miejsca, Białystok-Poznań 2013.

Więcej zdjęć oraz komentarze do sytuacji na tablicy Pani Małgorzaty Karczewskiej.

Dziś to parking!

Pamiętacie Państwo sprzed dwóch tygodni ten parking na cmentarzu, podczas 3. Jarmarku Wielkanocnego?
Nikt z organizatorów, ksiądz, wójt nie wspomniał, że to miejsce należy szanować i nie robić z niego parkingu!
Wjechało tam dziesiątki samochodów i nikt nie zainterweniował.
Czy to, że tam nadal leżą ludzie, nasi przodkowie nikogo już nie ineresuje?
Ważniejsze jest aby jak najbliżej tężni postawić swoją gablotę?
Smutne.

Podczas ostatniej kolędy, poprosiłem księdza proboszcza rzekuńskiej parafii Krzysztofa Górskiego o zabezpieczenie tego cmentarza, prostymi łańcuszkami, słupkami – czymkolwiek aby tam nikt samochodem nie wjeżdżał. Ksiąd dał nadzieję, że tak się stanie. Czekamy z niecierpliwością.

Zdjęcia z soboty 21 marca 2026 r. To co działo się w tym miejscu, w niedzielę 22 marca zauważyli tylko nieliczni.

„Wieczny odpoczynek racz mu dać Panie”

Ksiądz podczas grzebania ciała wypowiada słowa **„Wieczny odpoczynek racz mu/jej dać, Panie”**, ponieważ jest to jedna z najważniejszych katolickich modlitw błagalnych za zmarłych. Jej celem jest prośba do Boga o miłosierdzie, odpuszczenie grzechów oraz przyjęcie duszy do nieba.
Modlitwa ta kończona frazą **„a światłość wiekuista niechaj mu/jej świeci”** oznacza pragnienie, aby zmarły zaznał pokoju po trudach ziemskiego życia…

Małgorzata Karczewska – Pracuje w: Ośrodek Badań Europy Środkowo – Wschodniej.

Ośrodek Badań Europy Środkowo-Wschodniej (OBEŚW) to stowarzyszenie działające na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego oraz upowszechniania historii Polski. Organizacja angażuje się w badania archeologiczne, inwentaryzację zabytkowych cmentarzy oraz działalność badawczą.

Marek Karczewski, 5.04.2026 r.